

Қасиет қонып, құт дарыған біздің өңірімізден ісімен еліне қадірі артқан талай ұл мен қыз түлеп ұшты. Олардың ішінде білімнің шыңына шыққан ғалым, өнер майталманы, спорт санлағы, әнші мен биші, жыршы мен күйші, батыр мен мерген, жұртына адал қызметімен жағып мәртебесі тасыған жоғары қызмет иелері де бар. Солардың бірі де, бірегейі Кәки АҚАН ақсақал екені даусыз.

Кәки ШӘРІПҰЛЫ білімді, өнерпаз, спортшы, көптеген лауазымды қызметтерді абыроймен атқара білген азамат, досқа адал, уәдеге берік, отбасына қамқор жан. Саналы ғұмырын ел игілігіне арнап, сан салада еңбек етіп, абыроймен зейнеткерлікке шықты. Тобыл – Торғай өңіріне сыйлы, абыз ақсақал бүгінде халқының ықыласына бөленіп, бақытты ғұмыр кешуде. Олай болса, ел ағасы атанған сыйлы қария, ақылы көлдей дария Кәки ақсақалдың – мерейлі 87 жасымен «Арқалық хабары» газетінің ұжымы атынан құттықтай отырып, ол кісі жайлы замандас – сыйлас азаматтарының пікірлерін назарларыңызға ұсынуды жөн көрдік.

Қадірлі қария – 87 жаста

«Сонау 1953 жылдары орта білім беретін мектепті бітіріп, еңбек жолын бастаған Кәки Шәріпұлының бар тіршілігі бізбен бірге өтті. Содан да болар көз алдымызда өскен, уақыттың қандай да бір қиындығына қарсы тұрып шыңдалған, жақсылығын құшақ жая қарсы ала отырып, оны өзінің игілігіне жарата білген Кәкиден замандастары, қатар-құрбылары талай дүниені үйренгенін көрдік. Ол мектепте оқып жүргенінде Сейіт Тымпиев деген мұғалім ұйымдастырған үйірмеге қатынасып, домбыра тартуды үйренді. Домбыраны жай үйреніп қана қоймай, оның қыры мен сырын жете меңгепіп. ол

тын. Екіншісі волейбол ойынына бой ұрып, өзін сол салада жетістікке жетудің жолына салғаны және өте жақсы нәтижелерге қол жеткізгені белгілі. Солардың бірі де, бірегейі де осы Кәки болатын. Кәкеңнің осы волейбол ойынындағы шеберлігі өзінде, бірге ойнаған командалас достарын да аудан халқына танымал етті.

Кәки Шәріпұлы сөйлеп кетсе сөзге шебер, айтар ойын көптің көкейіне әсерлеп жеткізе алатын, көкірегі ояу, көңілі көлдей адам. Қандай бір жиындарда сөз алып сөйлей қалса, елдің ризалығына ие болардай пікір айтқанын естіп, біліп, көріп жүрміз.

Өмір тек қана күнгейден тұрмайды, оның көлеңкелі жақтарының да болуын ешкім де қаламайды, бірақ адамның емес, жаратушы иенің дегені болады. Осындай жағдай жақсы ағаның да басынан өтті, ғұмырлық серігінен айырылды, бірақ «кеменнің иілгені сынағаны» демекші, иілмеді, жаратушы иенің сынағын көтере білді.

Елдің елеулісі, халықтың қалаулысы асыл ағаның еселі еңбегі, ұзақ жылғы қызметі, мемлекет тарапынан «Еңбек Қызыл Ту» орденімен, «Ерлік еңбегі үшін», «Еңбек ардагері», «Тың және тыңайған жерлерді игергені үшін» медальдарымен наградталды.

Ал, он бес жыл ардагерлер ұйымын басқарғанда Орталық ардагерлер ұйымының V съезіне делегат, әрі мүше болып, екі рет Құрмет грамотасымен марапатталды. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен

«Ерен еңбегі үшін», «Тәуелсіздіктің 20 жылдығы», «Қазақстан Конституциясына 20 жыл», «Тыңға 50 жыл», «Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 65, 70 жылдығы» медальдарымен наградталды. Сонымен қатар Орталық ардагерлер ұйымының «Құрмет белгісінің» иегері, облыстық меценаттар клубы сыйлығының лауреаты, Арқалық қаласының «Құрметті аза-

«Алтын ұя бесігім», «Мен-бақытты қазақпын», «Елім менің!», «Арқалық-астанасы Торғайымның», «Ардагерлер» әні аймақта сахнадан түспей, орындалып жүр. Ағамыз – өте қарапайым жан. Бір қалыптан ешуақытта өзгермейді. Сабырлы, салиқалы, қашан көрсенде жылы жүзімен амандасып, өзіне іш тартып, хал-жайыңды сұрап жатады.

Осы ғұмырының ішінде ағамыздың еліне, халқына жасаған қызметі Үкімет тарапынан лайықты бағаланып келді. «Еңбек Қызыл Ту» ордені бастаған, «Ерен еңбегі үшін» медалі қостаған 15 түрлі орден, медальдар омырауында жарқырағанда ағамыздың абыройы асқақтай түседі. Бірнеше дүркін облыстық байқаулардың лауреаты, дипломанты, Арқалық қаласының «Құрметті азаматы». Ағамыз – ордалы отбасының Абыз басасы. Жапырақтары жайқалған мәуелі бәйтерек. Халқының қадірменді қариясы. Осылай ортамызда әрқашан аман жүрсе деп тілеймін!»

Әбдіқадыр ӘБИЛТАЕВ

«Кәки Шәріпұлы халқымыздың жыршылық, термешілік өнерін де жанына серік еткен. Абайдың "Ескендір" поэмасын, "Қызыр мен Мұса" халық дастанын, Файзолла Сатыбалдыұлының "Тоқымбет - Гүләйім" хикаятын, Нұрхан Ахметбекұлының, атақты Орынбай Шал ақындардың шығармаларын шырқау биігіне жеткізе орындайды.

Қалалық ардагерлер ұйымының жанынан құрылған

мен сырды жете меңдеріп, ол арқылы өзін күй тартудың шебері етіп көрсете білді. Домбыраның Кәкеңе бергені аз емес еді. Ән айтуға машықтануына үлкен көмек жасады. Әнді де, күйді де нәшіне келтіре орындауына домбыра жол ашты, талантын шыңдады, оның туа біткен қабылетін елге танытты. Күні бүгінге дейін домбырасы қолынан түспеген Кәкең оны қастерлей білді, қасиетті деп қадір тұтты. Содан да болар, домбыра тарту өнеріне ұлы Әділді үйретіп қана қоймай, оны осы саладағы жоғары білімі бар маман етіп шығарды. Әділ де домбыра тартудың жолын да, жөнін де жоғарғы оқу орнынан біліп қана қоймай, өзінің талантының арқасында шырқау биігінен көрініп жүр. Шебер орындаушы ғана болмай, домбыра өнеріне жастарды үйретуде. Сөйтіп, Әділ баламыз қазақ халқының дәстүрлі өнерін өрге сүйреп жүргендердің тобына қосылды. Бүгіндері қаладан ғана емес, Торғай өңіріндегі домбыра үйренгісі келген талантты жастарды оқытып жүр. Сөйтіп, қазақтың қасиетті домбырасының даңқын аспандатар жастардың жетекшісі атанып, ұстаздық міндетін мүлтіксіз атқарып келеді. Соған ризалық сезімін білдіріп жүргендердің бірі менмін. Оның тартқан күйін, ол орындаған классикалық шығармаларды тыңдай бергің келеді. Өйткені, оның орындауындағы кез келген шығарма бойыңа қуат, көңіліңе шаттық сезімін ұялатады. Кәки Шәріпұлы жас кезінен волейбол ойнаудың шебері еді. Ол өзінің Шапай Хасенов, Орынбасар Смағұлов, Тәшім Құсайынов, Ғазез Мұқатов тағы басқа замандастарымен қосылып, аудан, облыс көлемінде өткен жарыстардың жүлдегері атанып жүрді. Сол уақытта волейбол ойыны жастар арасында өте өріс алған спорт түрі бола-

Тағы бір ерекшелігі, танымайтын адамы жоқ. Кездескен адамның іші-бауырына өтіп, амандық сұрасқанына риза боласың. «Ой, айналайын, сен пәленшенің баласы екенсің ғой» деп. Ол адамды білетіндігін тілге тиек ете отырып, ол жөнінде жақсы-жақсы сөздерін айтып жатады. «Жақсы сөзге жан семіреді» дегендейін, кездескен жан оның сөзіне ризалық білдіріп, көңілі көтеріліп, қуанғандық ықыласта болады. Сондай жандар Кәкеңді өзіне жақын санап, үнемі ілтипатпен қарайды.

Кәки Шәріпұлы үлкендік жолмен салиқалы жиындарда бата беріп жүр. Бата-үлкен адамның еліне, өзін қорышаған ортаға, ауылдастары мен жақындарына деген тілегі. Оны өлеңдетіп те, жай қара сөзбен де жеткізуге болады. Кәки Шәріпұлы отырыстың жағдайына, жиынының түріне қарай бата бере алатын дәрежеге жеткен адам. Бұл бүгінгі күннің қажеттілігі. Содан да болар, Кәки Шәріпұлы берген батаға риза болып, ол кісіден бата тілеп жатады.

Кәки Шәріпұлы бойы толған тәлім, ойы тұнған тарих, сөзі шешен, өзі көсем бола білген жан. Отырған ортасына айтары бар, жүрген жұртына да мін таппайсың. Сондай жанның бізбен бір жүргеніне, бізбен бір болғанына қуанамыз. Оның ортамызда жүре бергенін тілейміз!»

Хамит ДОСЖАНОВ

« Кешегі 90-шы жылдың кім-кімге болса да жеңіл болмағаны рас. Солай дей тұрғанмен, өз ортасынан басқа ортаға түскенде де, яғни, Көкшетау облысында да ұжым басшыларының бірі болып абыроймен зейнетке шығуы. Жұмысынан еңбекпен өткен өмір жолы Кәки ағаны үйде отырғыза алмады,

еңбек етуді жалғастырады. Ал, 2000 жылы қала ақсақалдарының қалауымен ардагерлер ұйымына басшылыққа келді. Қызығы мен шыжығы көп осы ұйымды он бес жыл басқарды. Осы еңбек жолында қала басқаруға келген жеті әкіммен тіл табысып, ақсақалдармен арадағы көпір болып, көптің көңілінен шығуда дана халқым айтпақшы «арбаның алдыңғы доңғалағы» бола білді.

Өнер десе ішкен асын жерге қоятын, жасынан «жігітке жеті өнер де аз» - деп түсінетін, жаны нәзік, сұлулық сырын, оның ішінде ән-саз құдіретін серік еткен сері жүрегі, он ойланып, бір толғанып, өзі сияқты өмірді бағалайтын қадірлі қарияларымыздан «Қазына» атты шығармашылық көркемөнерпаздар үйірмесін ұйымдастырды. «Қазына» қалаға ғана таныс болмай, көршілес Аманкелді, Жангелдин, Жарқайың аудандарының халқына өнерлерін тамашалатты. «Жаным десе, жан семіреді» демекші, халықтың ықыласы қазынаның шабытына шабыт қосып, облыс және республикалық байқаулардың жүлдесін жеңіп алды. Ал, сексеннің сегіріне шығып, ел алдында ризашылығын білдіріп, асқан ілтипатпен демалысқа шықса да өзінің «халықтық атаққа ие болған» қазынасынан қол үзбей, көршілес Наурызым, Әулікөл аудандарына барып өз жүрегінен шыққан «Ардагерлер әні» жеке дауыста хорды бастап халыққа тарту етті, ардагерлердің ұранына айналдырды.

маты» атануы еліне сіңірген еселі еңбектерінің жемісі, халықтың құрметі.

Жаратушы ие қарға екеш қарғаға 300 жыл ғұмыр сыйлапты, алайда, ең сүйіктісі адам баласына сирек те болса 100 жас беріп, сүйікті перзентіне мәңгілік ғұмырды тарту еткен екен. Сол мәңгілік ғұмырыңыз ол сіздің қаныңыздан жаратылған перзенттеріңіз, немерелеріңіз, шөберелеріңіз. Жақсы аға, алда Алланың көрсетер қызығы, берер жасы көп болсын!»

Жәнібек ҒАПБАСҰЛЫ

«Ағамыздың бойында 80 түрлі өнер бар десем – артық болар, ал, сегіз өнерден асады – десем – кем соғар. Ол – домбырашы, баяншы, әнші, жыршы, сазгер, өлеңінің сөзін өзі жазды, ағаштан ою оятын шеберлігі тағы бар. Мұның сыртында ол кісінің жазған жазуы кермет қой! Әріптерді «қошқар мүйіздендіріп» көркемдеп – құбылтып жазудың хас шебері. Заманында партияға өткендердің 80 пайызының партбилеті Кәки ағаның қолымен жазылған. Мұның сыртында ағамыздың спортшылығы өз алдына. Спортқа деген құмарлығын мектептен бастаған ағамыз – оны осы күнге дейін жалғастырып келеді. Қаладағы «Қайрат» спорт кешеніне жетісіне төрт рет барып, түрлі жаттығулар жасайды. Арасында велосипед те теуіп қояды. Ағамыздың ерекше ден қойған спорт түрі волейбол. Ол аудандық құраманың мүшесі ретінде, өз кезінде облыстық деңгейдегі жарыстарға қатынасып, команданың бірінші, екінші орындарға шығуына зор үлес қосқан. Ағамыздың сөзін де, әнін де өзі жазған

"Қазына" шығармашылық көркемөнерпаздар үйірмесінің жұмысы ел аузында. Бұл үйірме Кәки Шәріпұлының бастауымен 2000 жылы құрылып, күні бүгінге дейін халыққа қалтқысыз қызмет көрсетіп келеді. Кәки ағаның күйшілік, әншілік, жыршылығымен қоса сазгерлік қасиеті де бар. Өзі сөзін де, әнін де жазған "Менің елім!", "Қаһарман ерлерім!", "Ардагерлер әні", "Арқалық" - астанасы Торғайымның" тәрізді әндері облыстық байқауларда алдыңғы орындарға ие болып, лауреат атанып жүр. Осындай кеудесі алтын сандық, өнер иесі, әбесті ақсақалымыз ортамызда әрқашан аман жүрсін».

Мұрат ЖҮНИС

Ел азаматтары осылайша ой – пікірлерін білдіріп, Кәки АҚАН атамыздың сан қырын сөз еткен болатын. Иә, «қари-яң қайсы?», десе, мақтанышпен көрсететін асыл қартымыздың бірегейі Кәки ШӘРІПҰЛЫ екені анық. Жалынды жастық шағын, күш – қуатын, ерік – жігерін өңіріміздің дамуына арнап, қызмет етті. Жасы ұлғайып, зейнетке шыққан соң да өнерімізді насихаттап, ұрпақтың тәлім – тәрбиесіне араласып, қариялардың өмір жолын, мол тәжірибесін осы салаға бағыттап, жұмыс жасады. Бүгін де жасы сексеннен асып, тоқсанға тақаған уақытта да, ауқымды қоғамдық шараларға атсалысып, елге өзі жазған ақ батасын беріп, халықтың ыстық ықыласына бөленіп жүр. Олай болса, асыл қариямызды 87 жасқа толуымен біз де құттықтай отырып, деніне саулық, отбасына амандық тілейміз! Сексеннен мерек өттіңіз, тоқсан жасқа да тоқтамай, жүз жасыңызды да тойлауға жазсын!

Дархан АМАНТАЙҰЛЫ